

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1121204482
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1121204482.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Michaely Královej a členov senátu: JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej v právnej veci žalobkyň: X/ F. T., I. X. XX.XX.XXXX, E. E. E. - W. O. T. (Ž.F. O. X. L.), X/ O. T., I. X. X.X.XXXX, T. Z.: V. XXX, V., zastúpené advokátom JUDr. Petrom Bilkovičom, so sídlom: Strojnícka 8, Bratislava, proti žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom: Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpená advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, so sídlom: Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovanej proti rozsudku býv. Okresného súdu Bratislava I zo dňa 01. decembra 2022, č. k. 20C/33/2021-177, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok býv. Okresného súdu Bratislava I zo dňa 01. decembra 2022, č. k. 20C/33/2021-177 v napadnutých výrokoch I. a II. a v súvisiacom výroku IV. **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobkyňa v 1. rade a žalobkyňa v 2.rade majú voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 25.000,- eur titulom nemajetkovej ujmy vzniknutej z titulu usmrtenia O. T., a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Druhým výrokom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 35.000,- eur titulom nemajetkovej ujmy vzniknutej z titulu usmrtenia O. T., a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti súd prvej inštancie žalobu zamietol. Žalobkyniam 1/ a 2/ priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou zo dňa 22.6.2021 sa žalobkyňa 1/ domáhala náhrady nemajetkovej ujmy v sume 30.000 eur a žalobkyňa 2/ v sume 40.000 eur, ktorá im vznikla smrťou O. T., na mieste dopravnej nehody dňa 7.2.2020, ktorú spôsobil vodič W. Š., ktorý viedol motorové vozidlo poistené u žalovanej. Obaja vodiči na mieste nehody podľahli svojim zraneniam. Žalobkyne 1/ a 2/ uviedli, že W. Š. porušil ustanovenia zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o cestnej premávke), konkrétne ustanovenia § 9 ods. 1, § 137 ods. 1, § 16 ods. 1, a za škodu zodpovedá podľa § 427 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (OZ). Vec dopravnej nehody šetril Okresný dopravný inšpektorát v Malackách, kde bolo vedené trestné konanie, ktoré však s poukazom na § 9 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku bolo zastavené. Po zomrelom O. T. ostali pozostalí rodinní príslušníci, a to manželka a maloletá dcéra (žalobkyne 1/ a 2/). V konaní sa domáhajú nároku podľa § 11 a nasl. OZ, t. j. z titulu ochrany osobnostného práva, do ktorého zasiahol vinník dopravnej nehody W. Š. svojim konaním - zavinením dopravnej nehody.

3. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť. Nárok žalobkyň 1/ a 2/ neuznala v celom rozsahu, a považuje ho za zaniknutý, neoprávnený, bez právneho základu a neprimeraný čo do výšky. Poukázala na to, že (i) zasahovateľom do osobnostného práva žalobkyň 1/ a 2/ bol W. Š. ako škodca - fyzická osoba a nárok žalobkyň 1/ a 2/ tak vznikol výlučne voči nemu, (ii) zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 381/2001 Z. z.) nekryje nemajetkovú ujmu podľa § 11 a nasl. OZ, (iii). Žalovaná taktiež namietala aj výšku nárokovanej nemajetkovej ujmy z dôvodu, že O. T. nebol v čase dopravnej nehody vo vozidle pripútaný.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 450 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, 2, § 15 ods. 1 zák.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vecne tak, že skutkový stav medzi stranami sporu nebol v rozhodujúcej miere sporný. Dňa 7.2.2020 došlo k dopravnej nehode v čase okolo 16:00 hod. na ceste č. R., na 60,8 km, v okrese W., v smere B.-W., pri ktorej W. Š. z nebanlivosti spôsobil smrť O. T.. Žalobkyňa 1/ je dcérou a žalobkyňa 2/ je vdovou po zosnulom O. T.. V čase dopravnej nehody poisťovateľom motorového vozidla W. Š. bola žalovaná. Spornou zostala otázka najmä výšky uplatneného nároku nemajetkovej ujmy, resp. či skutočnosť, že O. T. nebol pripútaný nemala vplyv na priebeh a následky nehody. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dopravnú nehodu vyšetrovalo Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Malackách (OR PZ v Malackách) pod ČVS: ORP-83/1-VYS-MA-2020. Podľa predbežných zistení OR PZ v Malackách, vodič, W. Š., viedol motorové vozidlo zn. Š. J., W. J., S.: Z.-XXXOZ, v smere z B. X. W., kde na 60,8 km prešiel z nezistených príčin do protismeru, kde sa zrazil s protiídúcim vozidlom zn. W. B., tmavomodrej metalízy, S.: W.-XXXDS, ktoré viedol vodič O. T. v smere z W. X. B., pričom W. Š.R. porušil ustanovenie § 16 ods. 1 Zákona o cestnej premávke, nakoľko neprispôbil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a stavu vozovky a s vozidlom prešiel do protismeru, kde sa čelne zrazil s protiídúcim vozidlom, ktoré viedol O. T., čím boli O. T. spôsobené zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol. Z dôvodu, že W. Š. pri dopravnej nehode zomrel, trestné stíhanie bolo zastavené ako nepripustné. V danom spore mal tak súd prvej inštancie nepochybne preukázanú zodpovednosť poisteného u žalovanej (W. Š.) za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobkyň. Z uznesenia OR PZ v Malackách ČVS: ORP-83/1-VYS-MA-2020 a vyšetrovacieho spisu, ktorého obsahom sú aj znalecké posudky ohľadom priebehu dopravnej nehody a príčiny úmrtia ich účastníkov (znalecký posudok č. XX/XXXX, XX/XXXX vypracovaný W. L. N., B. F. W. B. T., Č. XX/XXXX vypracovaný znalcom R. O. K.), súd prvej inštancie zistil, že technickou príčinou dopravnej nehody zo dňa 7.2.2020 bola nesprávna technika jazdy vodiča W. Š., ktorý svojou technikou jazdy vytvoril kolíziu situáciu a súčasne znemožnil vodičovi O. T. zrážke zabrániť. Bezprostrednou príčinou smrti O. T. bol úrazovo-krvácavý šok v dôsledku viacerých závažných poranení tela, najmä poranení trupu a panvy, ktoré utrpel pri dopravnej nehode. Poranenia O. T. boli nezlučiteľné so životom. Mechanizmus poranení, ktoré O. T. utrpel korešpondujú s priebehom dopravnej nehody. Rovnako smrť W. Š. je v príčinnej súvislosti so zistenými poraneniami. Zo záverov znaleckých posudkov vyplýva, že v čase zrážky jazdilo motorové vozidlo W. Š. rýchlosťou cca 116 km/h a vozidlo O. T. rýchlosťou cca 75 km/h. Vozidlo O. T. jazdilo rovnobežne s okrajom cesty cca v strednej časti svojho jazdného pruhu. Krátko pred zrážkou prešlo vozidlo W. Š. do protismeru, kde sa člene zrazil s vozidlom O. T., z technického hľadiska možno konštatovať, že prejazd vozidlom W. Š. a rýchlosť jeho jazdy bola nesprávna technika jazdy vodiča. Technika jazdy a reakcia vodiča, O. T., bola správna. Zrážke bolo možné zabrániť tým, že by vodič W. Š. technikou jazdy neprešiel do protismeru a neohrozil by jazdiaceho vodiča, O. T.. Z dokazovania vyplynulo, že znalci skonštatovali, že na tele O. T. nezistili žiadne také charakteristické špecifické poranenia, ktoré by svedčili o tom, že O. T. bol v čase dopravnej nehody pripútaný bezpečnostným pásom, s najväčšou pravdepodobnosťou pripútaný nebol. Za podmienok dopravnej nehody zo dňa 7.2.2020 nemal možnosť O. T. zabrániť zrážke ani náhlou zmenou smeru a rýchlosti jazdy. Najpravdepodobnejší mechanizmus vzniku poranení tela vodiča O. T. bol v dôsledku prudkého nárazu prednej časti idúceho vozidla W. Š. do prednej časti idúceho vozidla O. T. - prudká čelná zrážka, došlo k okamžitému zabrzdzeniu vozidla a zotrvačným pohybom k prudkému pohybu - vymršteniu tela O. T. smerom dopredu a nahor, proti smeru nárazu vozidla, pričom takmer okamžite po vymrštení bolo telo O. T. zabrzdzené prudko sa rozvíjajúcim airbagom volantú vozidla. Pitvou boli zistené poranenia, ktoré boli nezlučiteľné so životom, jeho smrti nebolo možné zabrániť ani včasným poskytnutím odbornej lekárskej pomoci. K smrti došlo bezprostredne (v krátkom čase) po vzniku poranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode, teda bezprostredne po dopravnej nehode. Bezprostrednou príčinou smrti bol úrazovo-krvácavý šok v dôsledku viacerých závažných poranení

tela, najmä poranení trupu a panvy, ktoré utrpel O. T. pri dopravnej nehode, prvotnou príčinou boli viacnásobné poranenia tela, úrazové poškodenie organizmu, tzv. polytrauma.

5. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatoval, že hĺbka zásahu do súkromia žalobkýň 1/ a 2/ v dôsledku smrti ich blízkeho - otca a manžela spočíva v tom, že žili v spoločnej domácnosti a vzájomne boli na seba naviazaní. Blízkosť a osobný vzťah k žalobkyniam 1/ a 2/ vyplýva aj z komunikácie medzi O. T. a žalobkyňou 2/ doloženej do spisu (sms správy). Súkromný život žalobkýň 1/ a 2/ bol nepochybne zasiahnutý v takom rozsahu, že následky straty O. T. pretrvávajú doteraz. Je nepochybne, že strata blízkeho (a v prejedávanej veci možno hovoriť o najbližšej osobe, keďže išlo o otca a manžela), spôsobila žalobkyniam 1/ a 2/ ako pozostalým ujmu, pretože smrťou tejto najbližšej osoby stratili aj možnosť realizácie a ďalšieho budovania rodinného života spoločne s ním, prišli o možnosť rozvíjania dovtedy stabilných citových vzťahov, navyše maloletá žalobkyňa 1/ jednoznačne utrpela tým, že nebude otca poznať. Je zrejmé, že došlo k pretrhnutiu vzťahov, ktoré sú neprekonateľné. Základ nároku žalobkýň proti žalovanej je daný podľa § 15 ods. 1, § 4 ods. 2 písm. a), zákona č. 381/2001 Z. z., keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zodpovednosť vodiča motorového vozidla, ktorým bola spôsobená nehoda, bolo poistené u žalovanej. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR pod č. 61/2018, podľa ktorého, škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne vecne legítimovaná (ods. 13 tohto rozsudku).

6. V tejto súvislosti súd prvej inštancie považoval za dôvodné poukázať aj na znenie smernice Rady č. 72/166/EHS; č. 90/232/EHS a č. 2000/26/ES, podľa ktorých členské štáty sú povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola pokrytá poistením, s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistenia nezostali neuhradené. To vyplýva i z rozhodnutí Súdneho dvora EÚ z 24.10.2013 (C-22/12), podľa ktorého povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo.

7. Námietku žalovanej o zániku nároku z dôvodu úmrtia škodcu súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodnú. Vzhľadom na to, že zdrojom záväzku škodcu na náhradu škody je zodpovednosť za škodu (§ 427, resp. § 420 OZ) a zdrojom záväzku poisťovateľa plniť z povinného zmluvného poistenia je poisťná zmluva, nemôže súd škodcu a jeho poisťovateľa zaviazat' na solidárne (spoločne a nerozdielne) splnenie záväzku (pozri § 511 ods. 1 OZ). Ide o prípad nepravej solidarity, keď poisťovňa a škodca zodpovedajú na základe rôznych právnych titulov. Zatiaľ čo je nárok žalobcu voči škodcovi nárokom na náhradu škody, je nárok žalobcu na výplatu plnenia uplatnený voči žalovanej ako poisťovateľovi motorového vozidla originárnym nárokom na plnenie založeným osobitným právnym predpisom, v danom prípade zákonom č. 381/2001 Z. z. Súd prvej inštancie mal z obsahu spisu a vyšetrovacieho spisu dostatočne preukázané, že otec žalobkyne 1/ a manžel žalobkyne 2/ podľahol na mieste nehody v dôsledku zranení v jej priamej príčinnej súvislosti. Uvedené priamo vyplýva aj uznesenia OR PZ v Malackách ČVS: ORP-83/1-VYS-MA-2020, strana 2, posledný odsek a zo záverov znaleckých posudkov č. XX/XXXX vypracovaný znalcom R.. O. K. a č. XX/XXXX, XX/XXXX vypracovaný znalcami W.. L. N.H., B.. F. W.. B. T.. Závažnosť vzniknutej ujmy žalobkýň 1/ a 2/ a jej dôsledky mal súd prvej inštancie riadne preukázané výsledkami vykonaného dokazovania. Vzhľadom na intenzitu tohto zásahu a jeho nenapraviteľné následky je morálne zadosťučinenie nepostačujúce, v dôsledku čoho žalobkyniam 1/ a 2/ patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 a 3 OZ). V prípade priznanej výšky nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur a 35.000,- eur, súd prvej inštancie poukázal na svoju diskrečnú právomoc v zmysle § 13 ods. 3 OZ a taktiež na rozhodovacia prax súdov v iných obdobných veciach. Výšku nároku nemajetkovej ujmy žalovaná v priebehu konania namietala. Uviedla, že výška nároku je uplatnená neprimerane vysoko, s ohľadom na rozhodovacia prax sa táto výška nemajetkovej ujmy časom znižuje. Má za to, že v tomto čase sa priznáva náhrada v sume okolo 10.000,- eur. Odkázala aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III ÚS 288/2017 z 5.12.2017, kde sa ústavný súd v tomto náleze vyjadril, ako má byť priznávaná výška náhrady nemajetkovej ujmy, pričom v odôvodnení zastáva názor a odkazuje na rozhodnutie ESLP vo veci Illtahti a Karhuvaara proti Fínsku, ktorý uviedol, že pri priznávaní náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv, čo je predmetom aj tohto konania, nemožno bez dôvodov hodných osobitého zreteľa prekročiť maximálnu sumu priznávanú

obeti násilných trestných činov. Žalovaná poukázala na zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kde v § 12 stanovuje, že pokiaľ nejde o jedinú pozostalú osobu odkázanú na výživu po zosnulej osobe, max. výška takto priznaného nároku je limitovaná 25-násobkom min. mzdy v čase, kedy došlo k úmrtiu. S ohľadom na výšku min. mzdy v r. 2020 by tak v zmysle odkazu odôvodnenia zmieňovaného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky malo ísť o sumu 14.500,- eur pre žalobkyňu 1/ a 2/ osobitne. Súd prvej inštancie tieto tvrdenia žalovanej vyhodnotil ako nedôvodné. Určenie výšky nároku nemajetkovej ujmy v peniazoch v obdobných prípadoch je čisto v kompetencii súdu a záleží od vykonaného dokazovania a od intenzity zásahu do súkromného a rodinného života pozostalých (viď § 13 ods. 3 OZ). Súd pri určení výšky prihliadal aj na rozhodovaciu prax v obdobných prípadoch. Zákon č. 274/2017 Z. z. sa v danom prípade neaplikuje, nakoľko tento súvisí s náhradou nemajetkovej ujmy spôsobenú násilným trestným činom, ako ochrana a podpora obetí trestných činov (pričom obeťou sa rozumie aj príbuzný v priamom rade). Avšak v danom prípade ide o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú zásahom do osobnostných práv t.j. o ochranu osobnosti. Žalobkyne 1/ a 2/ uplatnili nárok podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., § 11 a nasl. a § 13 OZ, pričom súd prvej inštancie nárok posúdil ako nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, s poukazom na rozhodovaciu prax a v súlade s eurokonformným výkladom a s poukazom na obsah rozsudku. Súd prvej inštancie sa však čiastočne stotožnil s procesnou obranou žalovanej ohľadom výšky nárokovanej nemajetkovej ujmy, s poukazom na to, že O. T. nebol vo vozidle pripútaný. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie znížil výšku nemajetkovej ujmy o 5.000,- eur s poukazom na § 450 OZ, t.j. s prihliadnutím na to, že O. T. nebol v čase dopravnej nehody vo svojom motorovom vozidle pripútaný bezpečnostným pásom, pričom túto skutočnosť vyhodnotil súd ako dôvod hodný osobitného zreteľa. Súd prvej inštancie zároveň konštatoval a stotožnil sa s názorom, opierajúc sa o vyhodnotenie priebehu a intenzity dopravnej nehody, že jej následok by nastal bez ohľadu na to, či bol O. T. pripútaný. V tomto konkrétnom prípade nie je na mieste, podľa názoru súdu, aby okolnosť nepripútania sa poškodeného bola zohľadnená pri určení výšky nemajetkovej ujmy vo väčšom rozsahu. Treba si totiž zároveň uvedomiť, že ide o jednorazovú náhradu pre celý život žalobkyň 1/ a 2/, keďže O. T. bol otcom maloletej žalobkyne 1/ (ktorá prišla o otca v čase keď mala len 2 roky) a manželom žalobkyne 2/, ktorých blízkosť v ich rodinných vzťahoch bola v konaní jednoznačne preukázaná. O. T. navyše zabezpečoval rodinu aj po finančnej stránke. Rodina, čo sa týka citovej, materiálnej stránky bola od neho závislá. Následky nehody tak budú žalobkyňu 1/ a 2/ ohrozovať a obmedzovať pravdepodobne po celý zvyšok života. Smrťou blízkeho príbuzného došlo k nenávratnej deštrukcii dovtedajších osobných a rodinných vzťahov, čo bolo preukázané výpoveďou žalobkyne 2/, svedkýň a obsahom spisu. Žiadna suma nemôže nahradiť otca a manžela. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie mal za to, že nárok žalobkyň je čo do základu a čiastočne do výšky dôvodný, preto žalobe vyhovel v časti a vo zvyšku (prevyšujúcej časti výšky náhrady nemajetkovej ujmy) zamietol.

8. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP a žalobkyniam 1/ a 2/, ktoré mali v konaní úspech v celom rozsahu priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, nakoľko priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná v rozsahu výrokov I., II. a výroku IV odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b) CSP), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ustanovenie § 365 ods. 1 písm. d) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ustanovenie § 365 ods. 1 písm. h) CSP). Žalovaná v rámci svojho odvolania poukázala na to, že žalobou sa žalobcovia domáhajú zaplata sumy v súčte vo výške 70.000,- EUR, z titulu ochrany osobnosti, keďže im bola spôsobená nemajetková ujma zavineným konaním vodiča osobného motorového vozidla s EČV: Z.-XXX-T., pána W. Š., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „Vinník“), ktorý spôsobil dňa 07.02.2020 dopravnú nehodu (ďalej len „Dopravná nehoda“), v dôsledku ktorej došlo sprostredkovane k zásahu do osobnostných práv žalobcov. Žalovaná bola v čase predmetnej dopravnej nehody poisťovateľom vozidla, ktoré viedol vinník, a ktorým bola spôsobená nehoda, a to podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „Zákon o PZP“). Žalovaná ma za to, že konajúci súd sa v rozsudku nedostatočne vysporiadal s argumentáciou zániku nároku prednesenou žalovaným, čím zaťažil rozsudok vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, a vo výsledku tak aj vec vo

vzťahu k žalovanej nesprávne právne posúdil. Žalovaná pritom argumentovala rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej vo vzťahu k nároku na ochranu osobnosti platí, že: „Vznik právneho vzťahu, obsahom ktorého je na jednej strane právo domáhať sa ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka a na druhej strane povinnosť znášať sankcie uložené súdom, je podmienený tým, že ide o zásah neoprávnený a tiež objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti. Účastníkom, ktorý je v rámci tohto právneho vzťahu nositeľom uvedeného oprávnenia (subjektom ochrany), je fyzická osoba, do osobnostných práv ktorej bolo zasiahnuté. Účastníkom, ktorý je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zásahov alebo poskytnúť primerané zadosťučinenie, je fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa dopustila určitého konania neoprávnene zasahujúceho do chránených osobnostných práv (je pôvodcom, resp. subjektom zásahu).“ (R 128/2014). V danom prípade nie je sporné, že pôvodcom neoprávneného zásahu do osobnostného práva žalobcov bol vinník dopravnej nehody ako fyzická osoba - pôvodca, subjekt zásahu. Žalobkyniam tak vznikol nárok výlučne voči vinníkovi. Pokiaľ by žalovaná teoreticky pripustila, že nárok aj spadá pod rozsah krytia podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení, potom by mal vinník ako poistený v zmysle § 4 ods. 2 Zákona o PZP právo, aby poisťovateľ (t.j. žalovaná) za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky. Žalovaná má za to, že fyzická osoba môže uplatniť niektoré z nárokov uvedených v § 13 OZ, ak je tu subjekt, ktorý zodpovedá za neoprávnený zásah do osobnosti. Týmto subjektom môže byť iná fyzická osoba, právnická osoba, štát alebo viac osôb (či už fyzických alebo právnických). Povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa ustanovenia § 13 OZ je osobne spätá s osobou, ktorá sa dopustila neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby, takže má osobný charakter, a preto zaniká smrťou takejto osoby [pozri Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej len „NS ČR“) zo 16.08.2007, sp. zn. 30Cdo/3169/2007]. Uznesenie NS SR zo 16.04.2012, sp.zn. 3Cdo/126/2011, podľa ktorého „Všeobecnému osobnostnému právu fyzickej osoby na ochranu osobnosti zodpovedá povinnosť subjektu, ktorý do jej osobnostných práv neoprávnene zasiahol. Táto povinnosť má osobný charakter - je spätá s osobou zasahujúceho subjektu. Fyzická osoba, do osobnostných práv ktorej bolo zasiahnuté, sa môže domáhať priznania zadosťučinenia iba voči tomu, kto do jej osobnosti neoprávnene zasiahol. Pokiaľ subjekt, ktorý do osobnostných práv fyzickej osoby zasiahol, zomrel, nemožno túto povinnosť uložiť, lebo smrťou zasahujúceho subjektu uvedená povinnosť zaniká a neprechádza na iného [§ 460 a za použitia analógie (§ 579 ods. 2) aj § 853 Občianskeho zákonníka]. Bolo by v rozpore s účelom zákona a podstatou práva na ochranu osobnosti, pokiaľ by túto povinnosť bolo možné uložiť tomu, kto sa protiprávneho zásahu nedopustil.“, a contrario Rozsudok NS SR z 30.04.2009, sp. zn. 1MCdo 8/2007, podľa ktorého „predmetom postúpenia bola konkrétna (identifikovateľná) jestvujúca pohľadávka (nárok) na náhradu majetkovej škody proti štátu (...), nie nárok na náhradu osobnej - nemajetkovej ujmy, kde nie je naturálna reštitúcia možná a peňažné plnenie predstavuje určitú materiálnu satisfakciu vo vzťahu k takejto ujme. Vzhľadom na povahu uplatneného nároku tu o osobnostnom práve poškodeného (práve neoddeliteľne spojenom s osobnosťou fyzickej osoby) vôbec hovoriť nemožno. Uplatnené právo (nárok) má povahu práva, u ktorého je možný prechod ako aj prevod (cesia).“, alebo najmä Uznesenie NS ČR, sp.zn. 21 Cdo 5015/2008, v zmysle ktorého „Právo na poskytnutie morálnej i peňažnej satisfakcie podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka, ako aj tomu zodpovedajúca povinnosť, zanikajú smrťou oprávneného alebo smrťou povinného (§ 579 Občianskeho zákonníka). Podľa súdnej praxe zaniká toto právo bez ohľadu na to, či už bolo oprávneným uplatnené na súde, alebo už bolo právoplatne priznané (alebo dlžníkom výslovne uznané čo do dôvodu a výšky), a dokonca, či už bol začatý výkon rozhodnutia.“ (rovnako viď R 2/2015). Ako jednoznačne vyplýva z vyššie citovaných rozhodnutí a zákonných ustanovení, žalovaná by bola povinná za vinníka plniť v zmysle zákona o PZP, pokiaľ by táto povinnosť existovala aj u osoby samotného vinníka, resp. pokiaľ by takáto povinnosť prešla na inú osobu v dôsledku dedenia. Vzhľadom na skutočnosť, že takúto povinnosť (by) mal vinník len za svojho života a jeho úmrtím došlo bez ďalšieho k jej zániku t.j. k zániku nároku, nemožno vyvodiť záver iný ako ten, že pokiaľ zanikol nárok ako taký, logicky zanikla aj povinnosť plniť, a to aj zo strany žalovaného (keďže žiadnym spôsobom - ani zákonom, ani súkromnoprávnym úkonom - nedošlo k prevodu alebo prechodu nároku zo zomrelého vinníka priamo na Žalovaného). S touto argumentáciou sa konajúci súd v rozsudku vôbec nezaoberal čím zaťažil rozsudok vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, a vo výsledku tak aj vec vo vzťahu k žalovanému nesprávne právne posúdil. V rámci právneho posúdenia primeranosti výšky nárokov uplatnených zo strany žalobkýň konajúci súd svoju úvahu o primeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy založil poukázaním na rozhodovaciu prax v iných obdobných veciach. Žalovaná má za to, že súd prvej inštancie by mal preskúmateľne vedieť zdôvodniť v akom rozsahu možno v hospodárskych podmienkach Slovenskej republiky uvažovať o výške náhrady nemajetkovej ujmy za stratu blízkej osoby, v dôsledku dopravnej nehody, s ohľadom na vzťah princípu proporcionality a

satisfakčnú funkciu poskytovania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Satisfakčná funkcia takejto náhrady v prejednávanej veci a v obdobných prípadoch má zmierniť následky na strane žalobkyň, pričom s ohľadom podstatu týchto konaní sa následky poskytnutím náhrady v peniazoch v akejkoľvek výške nedajú odstrániť či podstatne zmierniť. To je zásadný rozdiel medzi nárokmi za zásah do osobnostných práv stratou blízkej osoby a nároku za zásah do osobnostných práv znížením dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti, kde poskytnutie vyššej náhrady nemajetkovej ujmy je spôsobilé nahradiť, resp. zmierniť stratený spoločenský potenciál. Preto v komparácii týchto dvoch typov náhrad nie je správny argument, že v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy za stratu blízkej osoby by sa mali priznávať vyššie náhrady než v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy znížením dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti, nakoľko pri nárokoch zo zníženia dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti poskytnutie finančného zadostučinenia je spôsobilé podstatne zmierniť následky zásahu do osobnostných práv naplnením reparačnej a satisfakčnej funkcie. V nadväznosti na uvedené tak vyvstáva otázka, prečo nižšia než priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy nie je spôsobilá naplniť súdom priznaný základ nároku žalobkyň. Pokiaľ táto otázka nie je relevantne zodpovedaná, priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy je priznaná svojvoľne, a to práve s ohľadom na princíp proporcionality, v zmysle ktorého by nemala byť priznaná vyššia náhrada, než nevyhnutná na naplnenie účelu právnej úpravy náhrady nemajetkovej ujmy. Preto sa javí, že naplnenie satisfakčnej funkcie (tak ako je to objektívne možné) v predmetnom konaní by naplnila aj nižšia priznaná suma. V kontexte uvedeného, ako aj s ohľadom na iné rozhodnutia súdov v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy za stratu blízkej osoby sa javí ako potrebné poukázať na existenciu rozhodnutí súdov, v ktorých boli priznané podstatne nižšie náhrady než tie, ktoré zvolil súd ako príklady v odôvodnení rozsudku. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 24.11.2020, sp.zn. 12Co/45/2020 ktorým potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy po nebohej osobe z dopravnej nehody vo výške 10.000,- EUR pre matku, 8.000,- EUR otcovi a súrodencom vo výške 3.000,- EUR resp. 4.000,- EUR. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.09.2021, sp. zn. 6Co/223/2019, ktorý potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy po nebohej osobe z dopravnej nehody vo výške 14.000,- EUR matke a 7.000,- EUR súrodencom. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 26.júna 2018, sp. zn. 5Co/90/2018 ktorým potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy po nebohej osobe z dopravnej nehody vo výške 9.000,- EUR matke a súrodencom vo výške 6.000,- EUR. V zmysle odôvodnenia Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017, ktorý sa zaoberá podmienkami primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv: „Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obeťam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. *Italehti a Karhuvaara v. Fínsko*)“. V nadväznosti na uvedené rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva pri zohľadnení maximálneho nároku podľa zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon č. 274/2017 Z. z.“), ktorý v znení poslednej novelizácie (217/2021 Z. z.) zaviedol, že pokiaľ je pozostalých po obeti násilného trestného činu viacero maximálny nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy, s ohľadom na minimálnu mzdu v roku 2020, by podľa zákona č. 274/2017 Z. z. maximálny nárok na náhradu nemajetkovej ujmy predstavoval náhradu vo výške 14.500,- EUR. V tomto smere je zároveň podľa žalovanej potrebné uviesť, že nemajetková ujma spôsobená pozostalému z násilného trestného činu ja kvalifikovanejšia než pozostalému z nedbanlivostného trestného činu. S ohľadom na vyššie uvedené má žalovaná za to, že konajúci súd v rozsudku žalobcom priznal neprimeranú nevysvetlenú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá neobstojí pri dôslednom uplatnení princípu proporcionality, a ktoré vychádzajú zo svojvoľnej úvahy súdu založenej na nevysporiadaní sa s otázkou všeobecnej primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy stratou blízkej osoby v hospodárskych podmienkach Slovenskej republiky a selektívnom výbere rozhodnutí o priznaných náhradách v iných konaniach. Žalovaná s ohľadom na vyššie uvedené má za to, že rozsudok je nepreskúmateľný, nakoľko konajúci súd nepostavil svoj záver o primeranom nároku na konštruktívnej preskúmateľnej úvahe o všeobecnej primeranosti žalovaného nároku, od ktorej by odvodil priznanú náhradu. Skutočnosť, že zákonná úprava nestanovuje hornú či dolnú hranicu takýchto nárokov nemôže byť argumentom na priznávanie náhrad bez relevantného vysvetlenia súdu, čo považuje za primerané v obdobných prípadoch a následne v prejednávanej veci. Práve naopak súd v takomto prípade musí konštruktívne vysvetliť ako dospel k priznanej náhrade, nielen uvedením okolností vzťahu medzi žalobcami a nebohú blízkou osobou, ale najmä vysvetlením všeobecnej primeranosti výšky tohto nároku v podmienkach Slovenskej republiky, bez čoho nemožno hovoriť o preskúmateľnom rozhodnutí a zároveň tak skúmanie

okolností vzťahu s blízkou osobou tak stráca zmysel, nakoľko neexistuje rámec v ktorom by sa jednotlivé okolnosti tohto vzťahu mali zohľadniť. V tomto smere je zároveň nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že zákonodarca v zákone č. 514/2009 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov vo vzťahu k povinnosti štátu nahradiť nemajetkovú ujmu obmedzil náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah štátu do osobnostných práv poškodených výškou maximálnej náhrady podľa zákona č. 274/2017 Z. z. Fundamentálne nespravodlivá je taká aplikácia práva, ktorá kladie na fyzické a právnické osoby zodpovedné za náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv vyššiu mieru zodpovednosti oproti štátu, ktorý vyššie uvedeným spôsobom limitoval aj taký zásah do osobnostných práv akým je nezákonné odňatie slobody v rozsahu 25 rokov resp. doživotia. S ohľadom na uvedené nemožno pri aplikácii § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka nevnímať túto disparitu a poukaz Ústavného súdu Slovenskej republiky v Náleze III. ÚS 288/2017 na právny názor Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Italehti a Karhuvaara v. Fínsko*. Vo svetle týchto skutočností preto žalovaná žiada, aby Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 20C/33/2021-177, zmenil tak, že žalobu voči žalovanej zamietne a zároveň žalobkyne zaviazne na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia žalovaného.

10. Žalobkyne sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrili k odvolaniu, pričom v rámci svojho vyjadrenia uviedli, že sa v plnom rozsahu pridržiavajú svojich skutkových a právnych tvrdení uvádzaných v žalobnom návrhu a takisto sa v plnom rozsahu sa pridržiavajú právnych a skutkových tvrdení uvedených vo svojich podaniach. K vyjadreniu žalovaného v časti opisu skutkového stavu niet rozporu medzi tvrdením žalobkyň a žalovaného a takisto niet rozporu o tom, že prípad dopravnej nehody - jej následky sú kryté podľa zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré mal zomrelý škodca uzavreté práve so žalovanou. O tomto niet pochybností, nakoľko aj pohrebné náklady žalovaná dobrovoľne na vrub tohto poistenia aj plnila. Žalovaná opätovne spochybňuje, že uplatnený nárok žalobkyň - náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka nie je predmetom poistného krytia v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. V tomto smere žalobkyne poukazujú na zdôvodnenie vecnej a pasívnej legitímácie žalovaného podrobne rozvedené v samotnom žalobnom návrhu v časti II - vyjadrenie sa k pasívnej legitímácii žalovaného rozvedené na stranách 3 až 6 žaloby. Takisto judikatúra súdov Slovenskej republiky túto otázku s konečnou platnosťou vyriešila a nároky na náhradu nemajetkovej ujmy sú predmetom poistného krytia podľa zákona č. 381/2001 Z.z. Žalovaná opätovne poukazuje na rôznu judikatúru súdov Českej a Slovenskej republiky, k čomu sa aj žalobkyne vyjadrili vo svojom podaní zo dňa 06.09.2021. V časti II. svojho odvolacieho návrhu sa žalovaná zaoberá, resp. sa vyjadruje o zániku nároku žalobkyň na náhradu škody - nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú si žalobkyne uplatnili podaním žalobného návrhu a dôvodí, že smrťou poisteného - vinníka dopravnej nehody nárok žalobkyň zanikol resp. ani nevznikol a to preto, lebo povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 Občianskeho zákonníka je osobne spätá s osobou, ktorá sa dopustila neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby (v tomto prípade do osobnostných práv žalobkyň) má teda osobnostný charakter a je spätý výlučne s osobou, ktorá takýto zásah zavinila, a preto aj zaniká smrťou takejto osoby. Žalobkyne majú za to, že uvedený výklad opomína skutočnosť, že pri vzniku nároku podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka nie je potrebné ani zavinenie škodcu, ale celkom na vznik nároku postačuje objektívna hrozba takéhoto zásahu. V tomto tragickom prípade je však preukázané, že škodca pod vplyvom drog a v neprímeranej rýchlosti spôsobil dopravnú nehodu - neodvratiteľný a takmer nereparovateľný následok vo všetkých sférach života žalobkyň a zničil im celý život a s následkami sa budú musieť vyporiadať počas celého života. Preto žalobou uplatňujú aspoň čiastočnú satisfakciu, ktorá im celkom isto patrí a to bez ohľadu na to, či vinník zásahu je nažive alebo zomrel a to už aj hlavne z dôvodu, že v danom prípade sú naplnené všetky zákonné a zmluvné predpoklady poistného krytia, ktoré na základe poistnej zmluvy je žalovaný povinný poskytnúť. Bezpochyby žalobkyne sú nositeľmi práv na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko podľa § 15 Občianskeho zákonníka platí: „ Po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, ak ich niet, jeho rodičom.“ Na margo dôvodov odvolateľky v podanom odvolaní v tejto časti žalobkyne poukazujú na ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa ktorého: „ Nárok na náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je ho povinný preukázať.“ Podľa § 823 Občianskeho zákonníka: „ Náhradu platí poisťovateľ poškodenému, poškodený však právo na plnenie priamo proti poisťiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.“ V tomto prípade je to citovaný § 15 ods. 1 zákona. Potom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. platí : „ Poistenie

zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.“ Podľa vyššie citovaných ustanovení potom je podľa žalobkyň dôvodný právny záver, že všetky povinnosti škodcu - poisteného na žalovanú prešli priamo zo zákona bez ohľadu na to, či je nažive, alebo zomrel teda sa jedná o zákonnú cesiu v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. K uvedeným tvrdeniam žalobkyň je zrejme implikovaný aj zámer a účel zákonodarcu pri ustanovení samotného znenia zákona č. 381/2001 Z.z. Účelom zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu je na jednej strane chrániť poistených - škodcov, pred dlhodobými, až likvidačnými finančne náročnými náhradami škôd zavinených nimi, prevádzkovou činnosťou motorových vozidiel a na druhej strane predovšetkým chrániť záujmy poškodených osôb, aby sa k náhrade škody mohli dostať aj v prípade smrti škodcu. Tento názor aj historicky podporuje znenie predchádzajúcej vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 423/1991 Zb. a to menovite § 3 ods. 4, ktorý celkom jasne a presne formuluje účel zákonnej úpravy: „V prípade smrti poisteného alebo zániku právnickej osoby má poškodený priamo voči poisťovni právo, aby mu škodu nahradila v tom istom rozsahu, v akom by mu ju bola povinná nahraďiť za poisteného, keby zostal nažive alebo keby právnická osoba nezanikla.“ (teraz § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Zb.). Na základe uvedeného žalobkyne nezastávajú právny názor žalovanej vyjadrený v odvolaní, že povinnosť nahraďiť akúkoľvek škodu (aj nemateriálnu ujmu) nevznikla resp. zanikla smrťou poškodeného o to viac, že týmto momentom subjektom na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 15 Občianskeho zákonníka aj táto škoda vznikla a dostatočne ju aj v súdnom konaní preukázali priamo voči žalovanému (§ 15 ods. 1 zákona o PZP). Nemožno paušalizovať a zužovať znenie resp. výklad ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka, že nositeľom povinností je ten kto má upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky takýchto zásahov, alebo poskytnúť primerané zadosťučinenie a tieto povinnosti zanikajú smrťou takejto osoby, ktoré tieto zásahy spôsobila, keď všetky tieto povinnosti prešli na základe zákona na žalovaného. V danom prípade žiadna iná reparácia je nemožná a satisfakcia pre žalobkyne neprichádza do úvahy, ako primerané zadosťučinenie v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako primeraná satisfakcia, čo je aj to, čoho sa žalobou žalobkyne domáhajú. Nie je známy prípad, že by poisťovňa (ktorákoľvek, ktorá je správcom povinného zmluvného poistenia) v prípade smrti, alebo zániku poisteného nenahradila poškodenému aj osobnostné nároky, ktorými napríklad aj bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia bezpochyby je. Takisto potom je zřejmé, že aj náhrada nemajetkovej ujmy ako výlučne osobnostný nárok sa musí právne spravovať obdobným a rovnakým spôsobom. Ak tomu je tak, potom niet rozdielu v nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, škôd na zdraví alebo aj iných škôd, keď ostatná judikatúra súdov nemajetkovú ujmu považuje za plne odškodniteľnú, titulom povinného zmluvného poistenia, za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla za dodržania zákonných predpokladov toho - ktorého nároku, ako každú inú. Ak by tomu tak nebolo, potom sa jedná o celkom zjavné porušenie ústavných práv a základných práv a slobôd žalobkyň, ktoré by boli pred zákonom znevýhodnené, len tým, že nemožnosť uplatňovania ich nárokov je podmieňovaná len tou skutočnosťou, že vinník dopravnej nehody zomrel, pred tými poškodenými u ktorých škodca - vinník zostal na žive. Uvedené by nebolo v rozpore len s platným právom, ale celkom isto a vypukle aj so zásadou bono mores a so zásadou rovnakého zaobchádzania. Z uvedených dôvodov žalobkyne majú za to, že je nedôvodný záver žalovanej uvedený v odvolaní, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. V časti III odvolacieho prejavu žalovaná - výška priznaného nároku - dôvodí svoje tvrdenia, ktorými spochybňuje rozhodnutie súdu prvej inštancie a to predovšetkým, čo do priznanej výšky a jej zdôvodnenia súdom. Žalobkyne sa domnievajú, že odvolacie dôvody žalovanej v tomto smere voči rozsudku súdu prvej inštancie nie sú dôvodné. Následky neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobkyň sú nezvratné. Žalobkyňa v 1. rade v útlom veku stratila svojho otca a už nikdy v živote nebude mať možnosť poznať jeho lásku a starostlivosť a žalobkyňa v 2. rade stratila svojho manžela len po trojročnom manželskom spoluzití, milovaného partnera, najbližšiu osobu, ktorá ju mala sprevádzať celým životom, jediného živiteľa rodiny. So stratou sa žalobkyne budú musieť vyrovnávať po celý zvyšok života, takže akákoľvek peňažná čiastka nie je vôbec spôsobilá celkom zmierniť ich útrapy, ktoré budú stále pretrvávajúť, keďže puto lásky a puto medzi otcom s dieťaťom sú putami natoľko silnými, že ho za daných okolností nemožno celkom pretrhnúť a na stratu otca a milovanej osoby zabudnúť a vyrovnáť sa s ňou. Obdobne to celkom isto platí aj medzi manželmi. Navyše žalovaná sa svojimi tvrdeniami prezentovanými v odvolaní snaží výšku priznanej náhrady paušalizovať, pričom opomína skutočnosť, že každý prípad je iný, odlišný. Majú za to, že súd prvej inštancie správne aplikoval zásady vyslovené napríklad aj v náleze sp. zn. I ÚS 2844/14 Ústavného súdu Českej republiky, ktorý jasne sformuloval kritériá pre určovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy: „Za okolnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane poškodených sú považované najmä: a) intenzita vzťahu žalobkyň so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých osôb, c) otázka hmotnej závislosti pozostalých na usmrtenej

osobe, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcie.“ Pre výšku náhrady nemajetkovej ujmy je kľúčová najmä otázka kvality vzájomného vzťahu osôb narušená neoprávneným zásahom, psychická bolesť zo straty blízkeho človeka a ostatné okolnosti, ktoré neoprávnený zásah vyvolal. Preto je aj daná príslušnosť súdu, aby v rámci voľnej úvahy súdu o výške priznanej náhrady nároku tento posúdil a rozhodol. Je viazaný len zásadou primeranosti a spravodlivosti. Niet pochybností o tom, že daný prípad je subsumovateľný vzhľadom na vznik, následky a hlavne rozsah nemajetkovej ujmy žalobkýň pod prípad hodný celom osobitého zreteľa a ako taký je potrebné ho posúdiť, čo súd prvej inštancie v rámci uvedených zásad aj vykonal. Žalobkyne majú za to, že súd v odôvodnení napadnutého rozsudku sa so všetkými skutkovými a právnymi okolnosťami vypořiadal a aj odôvodnenie je zrozumiteľné, jasné a preskúmateľné. Na základe vyššie uvedenej skutkovej a právnej argumentácie žalobkyne majú za to, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné, a preto žiadajú, aby Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 01.12.2022 sp. zn. 20C/33/2021 ako vecne správny potvrdil a žalobkyniam proti žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

11. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, nakoľko pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť resp. zopakovať dokazovanie), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne a právne správny potvrdiť (§ 387 ods.1, 2 CSP). Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 06.12.2023 (§ 378 C.s.p., § 219 ods. 3 C.s.p.). O termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli žalobkyne, žalovaná a ich právni zástupcovia upovedomení zákonným spôsobom.

12. Z obsahu odvolania žalovanej vyplýva, že v rámci svojho odvolania namieta nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie v spore a taktiež skutočnosť, že v dôsledku smrti fyzickej osoby t.j. škodcu, ktorý spôsobil dopravnú nehodu došlo k zániku nároku žalobkýň voči žalovanej, ako aj výšku priznanej nemajetkovej ujmy. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa pasívnej vecnej legitímácie žalovanej odvolací súd poukazuje v tejto súvislosti na ustálenú judikatúru a to konkrétne na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2022, sp. zn. 7 Cdo 252/2021 podľa ktorého „Právo na náhradu nemajetkovej ujmy je zásahom do súkromného a rodinného života (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlom a je nárokom hradeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.“ Odvolací súd pri posudzovaní pasívnej vecnej legitímácie žalovanej má za to, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 cit. zákona uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 31.3.2016 č.k.21Co60/2015-580). <<https://www.najpravo.sk/judikatura/obcianske-pravo/nahrada-skody/nahrada-nemajetkovej-ujmy-narok-proti-poisťovateľovi.html>> S ohľadom na ustálenú rozhodovaciu prax súdov k otázke pasívnej vecnej legitímácie túto námietku odvolateľky odvolací súd už nepovažuje za potrebné podrobnejšie zodpovedať. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd ustálil, že pasívna vecná legitímácia žalovanej s ohľadom na žalovaný nárok je nepochybne daná.

13. Vo vzťahu k ďalšej námietke odvolateľky, že v dôsledku smrti fyzickej osoby t.j. škodcu, ktorý spôsobil dopravnú nehodu došlo k zániku nároku žalobkýň voči žalovanej a to z dôvodu, že povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa ustanovenia § 13 OZ je osobne spätá s osobou, ktorá sa dopustila neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby, takže má osobný charakter, a preto zaniká smrťou takejto osoby [pozri Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej len „NS ČR“) zo 16.08.2007, sp.zn. 30Cdo/3169/2007], odvolací súd uvádza, že s takouto argumentáciou žalovanej nesúhlasí. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyne si predmetný nárok voči žalovanej uplatňujú nielen v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, ale vo vzťahu k poisťovni podľa ustanovení § 15 ods. 1 a § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., z dôvodu, že poistenie zodpovednosti kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Inak povedané, usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život, ktorý je možné uplatniť priamo voči poisťovni a to prostredníctvom ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) a § 15 zákona č. 381/2001

Z. z. Účelom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel je totiž zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou, a preto aj táto zodpovednosť musí byť predmetom poistného krytia. Žalobkyne si teda voči žalovanej uplatnili svoj nárok na základe povinného zmluvného poistenia, ktoré mal uzavreté majiteľ motorového vozidla (škodca) v prípade škodovej udalosti, pri ktorej vznikla škoda a za ktorú zodpovedá, a preto je zrejmé, že tento nárok je nárokom zo zmluvy o povinnom zmluvnom poistení. V tomto prípade teda nie je možné tvrdiť, že smrťou škodcu došlo automaticky k zániku nároku žalobkýň, nakoľko dopravná nehoda a následná smrť poškodeného je práve dôvodom vzniku tohto nároku. Je zrejmé, že v čase dopravnej nehody zmluvný vzťah medzi škodcom a poisťovňou, ktorý bol riadne uzavretý trval, a preto k momentu vzniku škodovej udalosti došlo k splneniu podmienok pre nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy z titulu povinného zmluvného poistenia. Inak povedané, smrť škodcu v tomto prípade nespôsobuje zánik nároku žalobkýň na náhradu nemajetkovej ujmy, tak ako to tvrdí žalovaná a to jednak z dôvodu, že smrťou škodcu nezaniká poistný vzťah medzi škodcom a poisťovňou, ale taktiež z dôvodu žalovaná nie je zaviazaná na plnenie titulom jej zásahu do osobnostných práv žalobkýň, ale plnenia z povinného zmluvného poistenia. Je zrejmé, že poistná zmluva, ktorú mal uzavretú škodca so žalovaným kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 cit. zákona uplatniť priamo proti poisťovateľovi. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd aj túto námietku žalovanej vyhodnotil ako bezpredmetnú.

14. Žalovaná v rámci podaného odvolania namietala, že súd prvej inštancie by mal preskúmateľne vedieť zdôvodniť v akom rozsahu možno v hospodárskych podmienkach Slovenskej republiky uvažovať o výške náhrady nemajetkovej ujmy za stratu blízkej osoby, v dôsledku dopravnej nehody, s ohľadom na vzťah princípu proporcionality a satisfakčnú funkciu poskytovania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Satisfakčná funkcia takejto náhrady v prejednávanej veci a v obdobných prípadoch má podľa žalovanej zmierniť následky na strane žalobkýň, pričom s ohľadom podstatu týchto konaní sa následky poskytnutím náhrady v peniazoch v akejkoľvek výške nedajú odstrániť, či podstatne zmierniť. To je zásadný rozdiel medzi nárokmi za zásah do osobnostných práv stratou blízkej osoby a nároku za zásah do osobnostných práv znížením dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti, kde poskytnutie vyššej náhrady nemajetkovej ujmy je spôsobilé nahradiť, resp. zmierniť stratený spoločenský potenciál. Preto v komparácii týchto dvoch typov náhrad nie je podľa žalovanej správny argument, že v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy za stratu blízkej osoby by sa mali priznávať vyššie náhrady než v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy znížením dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti, nakoľko pri nárokoch zo zníženia dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti poskytnutie finančného zadosťučinenia je spôsobilé podstatne zmierniť následky zásahu do osobnostných práv naplnením reparačnej a satisfakčnej funkcie. Žalovaná v rámci svojho odvolania taktiež poukázala na rozhodovaciu prax súdov a to konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 24.11.2020, sp.zn. 12Co/45/2020, ktorým súd potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy po nebohej osobe z dopravnej nehody vo výške 10.000,- EUR pre matku, 8.000,- EUR otcovi a súrodencom vo výške 3.000,- EUR resp. 4.000,- EUR, na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.09.2021, sp. zn. 6Co/223/2019, ktorým súd potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy po nebohej osobe z dopravnej nehody vo výške 14.000,- EUR matke a 7.000,- EUR súrodencom a na rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 26.júna 2018, sp. zn. 5Co/90/2018, ktorým súd potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy po nebohej osobe z dopravnej nehody vo výške 9.000,- EUR matke a súrodencom vo výške 6.000,- EUR. Žalovaná teda namieta, nezodpovedanie otázky prečo nižšia než priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy nie je spôsobilá naplniť súdom priznaný základ nároku žalobkýň. S poukazom na vyššie uvedené namieta aj svojvoľnosť priznania nemajetkovej ujmy, a to práve s ohľadom na princíp proporcionality, v zmysle ktorého by nemala byť priznaná vyššia náhrada, než nevyhnutná na naplnenie účelu právnej úpravy náhrady nemajetkovej ujmy. Vo vzťahu k týmto námietkam žalovanej aj s ohľadom na výšku priznaného nároku, ktorú žalovaná namieta, a taktiež s ohľadom na rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach, odvolací súd uvádza, že každý prípad je potrebné posudzovať striktno individuálne a aj s ohľadom to, že v týchto prípadoch je určenie výšky nemajetkovej ujmy výlučne vecou posúdenia a úvahy súdu. Inými slovami, nemajetková ujma priznávaná súdmi v obdobných veciach je posudzovaná s ohľadom na skutkové okolnosti tej - ktorej veci. Je teda zrejmé, že najdôležitejšie pre priznanie a posúdenie výšky nemajetkovej ujmy sú vždy okolnosti, za ktorých dôjde k úmrtiu osoby. Preto sa každý prípad musí posudzovať individuálne, s ohľadom na okolnosti za ktorých k tragickej udalosti došlo, a preto v týchto veciach nie je možné takpovediac argumentovať rozdielnosťou rozhodnutí jednotlivých súdov. Navyše pokiaľ ide o rozdielnosť rozhodnutí v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach odvolací súd dopĺňa, že právny poriadok Slovenskej

republiky predvída možnosť existencie rozdielných právnych názorov súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach a upravuje procedúru, prostriedky a nástroje, ktoré majú zabezpečiť koherentnosť judikatúry (napr. § 22 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Tento mechanizmus spočíva najmä v inštitúte zverejňovania súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom a v inštitúte prijímania stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo príslušným kolégiom najvyššieho súdu (R 17/2017). V akej výške však má byť stanovená základná objektívna suma odškodnenia nemajetkovej ujmy za nezvratný zásah do najbližších rodinných väzieb tak, aby odzrkadľovala jednotnosť prístupu právneho poriadku, t. j. zohľadňovala/ nezohľadňovala výšky odškodnení priznávaných súdmi v iných prípadoch nemajetkových ujem, akými sú napr. zásahy do práva na časť, dôstojnosť, prípadne súkromia? Táto otázka zatiaľ Najvyšším súdom Slovenskej republiky ani konštantnou judikatúrou zodpovedaná nebola a to práve z dôvodu, že skutkové okolnosti, z ktorých súd pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy vychádza sú vždy v tej - ktorej veci rozdielne a súčasne je potrebné zdôrazniť, že určenie výšky nemajetkovej ujmy je výlučne vecou posúdenia a úvahy súdu. Rovnako tak nie je možné tvrdiť, že pri rozhodovaní v daných veciach je potrebné uplatniť princíp proporcionality, v zmysle ktorého by nemala byť priznaná vyššia náhrada, než nevyhnutná na naplnenie účelu právnej úpravy náhrady nemajetkovej ujmy. Odvolací súd si vo všeobecnosti dovoľí konštatovať, že výsledná suma odškodnenia pri úmrtí blízkej osoby má odzrkadľovať to, akú hodnotu prisudzuje spoločnosť znehodnoteniu citových vzťahov. Je nesporné, že rodina je základnou bunkou spoločnosti, pričom ak je potrebné hľadať „finančnú náplast“ za znehodnotenie emocionálnych väzieb, je treba pri posudzovaní výšky nárokov zohľadňovať hodnoty, akými sú život, zdravie, význam rodiny a fungujúcich vzťahov pre spoločnosť. Pravidlá pre odškodňovanie nemajetkovej ujmy musia byť nastavené tak, aby bola rešpektovaná (zohľadnená) hierarchia spoločenských hodnôt a primeranosť medzi jej všetkými variantmi, a to od odškodňovania najtragickejších nemajetkových ujem po satisfakcie priznávané v iných, menej závažných konaniach. Tak, ako pre spoločnosť, aj pre právo je príznačný vývoj a nie je vylúčené, aby pri nezmenenej právnej úprave bola judikatúra dopĺňaná o nové interpretačné závery a mienená v súvislosti s vývojom sociálnej reality, techniky a pod., s ktorými sú spojené zmeny v hodnotách spoločnosti (totožne: nález Ústavného súdu ČR zo dňa 5. 8. 2010, sp. zn. II. ÚS 3168/2009, bod 18). Súd prvej inštancie v rámci svojich záverov o priznaní nemajetkovej ujmy, na ktoré odvolací súd odkazuje posudzoval výšku priznanej nemajetkovej ujmy vo vzťahu k strate otca voči žalobkyni 1. rade (v čase smrti mala maloletá 2 roky a 3 mesiace), ktorá nebude mať možnosť zažiť spoločné chvíle s ním a byť ním vychovávaná, a rovnako vo vzťahu k žalobkyni v 2. rade, ktorá vo veľmi mladom veku (28 rokov) zostala vdova, bez možnosti prežiť si plnohodnotný život so svojím manželom, ku ktorému mala silnú citovú väzbu, pričom zohľadňoval taktiež skutočnosť, že manžel bol jediným žiteľom rodiny, že žiadnym spôsobom nezavdal príčinu k vzniku dopravenej nehody, v ktorej prišiel o život a v neposlednom rade aj to, že škodca, ktorý spôsobil dopravnú nehodu bol pod vplyvom drog. Odvolací súd má za to, že v tomto prípade nie je dôvod odškodnenie priznať v nízkej sume, ale naopak, pri rozhodovaní zohľadniť také pravidlá, aby finančná kompenzácia bola vyvážením znehodnotených úzkych citových väzieb, a zároveň sa v nej odzrkadľovala hierarchia spoločenských hodnôt, a v neposlednom rade, aby reagovala na vývoj ekonomiky dnešnej spoločnosti. V okolnostiach danej veci má odvolací súd za to, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v otázke výšky priznanej nemajetkovej ujmy, je riadne odôvodnené, pričom odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na toto rozhodnutie súdu prvej inštancie, zároveň sa s odôvodnením tohto rozhodnutia stotožňuje, nakoľko toto spočíva na správnom právnom posúdení. S poukazom na vyššie uvedené ani tento odvolací dôvod žalovanej nevyhodnotil odvolací súd ako opodstatnený. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch ako vecne a právne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

15. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/1997),

resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003).

16. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou sporu, čo sa nepochybné v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods.1 C.s.p. a ich náhradu úspešným žalobkyniam priznal v rozsahu 100%.

18. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ODS. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).